

KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN TEKIJÄ

Yhtymävaltuusto 9.6.2026 / Liite 9

Yhtymähallitus 20.3.2026 / Liite 3

SAVON
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

2025

Vastuullisuusraportti

Vastuullisuus työelämässä ja toiminnassamme

Sakkyn tavoitteena on kestävän työelämän edistäminen ja vastuullisuus kuntayhtymän omassa toiminnassa. Vastuullisuudessa onnistuminen edellyttää sitoutumista ja konkreettisia päätöksiä. Me Sakkynä olemme tehneet Ympäristömerkkisitoumuksen, hankimme joutsenmerkittyjä tuotteita ja palveluita sekä olemme sitoutuneet kehittämään toimintaamme ammatillisten oppilaitosten kestävän kehityksen sertifikaatin mukaisesti. Rakennamme kestävän tulevaisuuden verkostoa Kartalla – på Kartan ohjelmassa yhdessä muiden ammatillisten oppilaitosten ja niiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kestävän kehityksen tulee näkyä työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa, opetuksessa oppilaitoksella ja oppimisympäristöissä, työelämäpalveluissa, hankinnoissa, käytännöissämme ja sisäisissä palveluissamme. Olemme valmiita OPH:n julkaisemien kestävyysindikaattoreiden mukaiseen vastuullisuustyön seurantaan pilotoimalla kestävyysindikaattoreita ja kehittämällä Rapsan vastuullisuusmittareita. Vastuullisuus näkyy myös Taitaja-toiminnassamme, jossa olimme vuoden 2025 Suomen menestynein koulutuksenjärjestäjä!

Vastuullisin terveisin,
Heikki Helve, kuntayhtymän johtaja

Olemme vahva pohjoissavolainen toimija, joka katsoo laajasti myös maakunnan ja maan rajojen ulkopuolelle. Savon koulutuskuntayhtymä hallinnoi Savon ammattiopistoa ja Varkauden lukiota. Meillä on kampuksia Kuopiossa // Iisalmessa // Siilinjärvellä // Varkaudessa

Sisältö

1. Vastuullisuusraportti

Vastuullinen toiminta Sakkyssa
Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelma
Reilu SAKKY -asiantuntijaryhmä
Kestävän kehityksen sertifikaatti
Kestävyystyön historiaa
Hiilijalanjälki
Kestävät hankinnat
Kestävät kampukset
Energiansäästöohjelma
Henkilöstön vastuullisuuskoulutukset
Henkilöstön kestävän kehityksen kysely
Osaamispisteitä kestävästä kehityksestä
Amis- ja lukiopalaute
Opiskelijoiden kestävän kehityksen kysely
Työelämäyhteistyö
Vastuullisuuden kehittämishankkeet
Vastuullisuuteen kannustaminen
Vastuullisuus henkilöstöpalveluissa
Materiaalitehokkuutta
Taitopassi työllistymisen tueksi
Tapahtumia
OPH:n kestävyysindikaattorit
Seuraavat askeleet

2. Ympäristötilinpäätös

Ympäristötuotot
Ympäristökulut
Ympäristöinvestoinnit
Ympäristötilinpäätös taulukkona
Ympäristövastuut

1. Vastuullisuusraportti

Vastuullisuustyömme tukee Kestävän tulevaisuuden tekijä -visiomme ja strategiamme toteutumista.

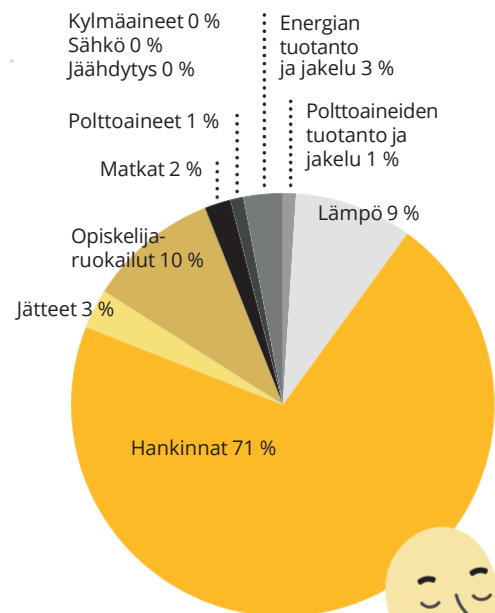
Vastuullisuusraportissa esittelemme vuoden 2025 vastuullisuuden toimenpiteitä ja keskeisiä tuloksia.

VASTUULLINEN TOIMINTA SAKKYSSA 2025

Hiilijalanjälki

Tavoitteenamme on pienentää hiilijalanjälkeä 50 % v. 2025 loppuun mennessä v. 2019 tasosta. Hiilijalanjälkemme oli 6 695 tCO₂e vuonna 2024.

Olemme sitoutuneet

Yhden planeetan rajoissa

Kestävää kohtuutaloutta

Merkityksellisiä tekoja

Reilu Sakky -vastuullisuusohjelma tukee strategiaamme toteutumista

Strategia viitoittaa tiemme

Yksi tärkeistä arvoistamme on vastuullisuus

- Innostamme opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin
- Pidämme osaajistamme huolen
- Pelastamme yhteiskunnan

Opetus

- Kestävän kehityksen osaamis-pisteet yli 12 000 osp
- Joutsenmerkityt oppimis-ympäristöt 4 kampusta
- Vastuullisuuden osaamislupaukset 28 koulutusosalalle sekä lukio-opinnoille

Henkilöstökoulutukset

- Johdanto kestävään kehitykseen 92 % opetushenkilöstöstä
- Kestävän tulevaisuuden tekijät 137 suoritusta

Kyselyt ja palautteet

- Amispalaute 4,28
- Opiskelijoiden kestävän kehityksen kysely 3,88
- Henkilöstön kestävän kehityksen kysely 3,95

Hankinnat

- Kilpailutuksia 17 kpl, joissa vastuullisuusvaatimuksia
- Käytössä 6 kpl Joutsenmerkittyä tuote- ja palveluryhmää
- Vastuullisuuden kehittämishankkeet 23 kpl
- PEFC-sertifioidut metsät opetuskäytössä 333 ha

Kehitämme vastuullisuus-osaamista, edistämme kestäväää työelämää ja vähähiilistä kiertotaloutta

Työelämän palautteet

- Työpaikkaohjaajien perehdytys kestäväään kehitykseen 3,87
- Sakky edistää kestäväää kehitystä 4,14

Osallistaminen

- Opiskelijan vuosittainen vastuullisuusstipendi
- Vuosittaiset vastuullisuus-tapahtumat

Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelma

Olemme laatineet Reilu SAKKY-vastuullisuusohjelman (2024-2027), joka toteuttaa kolmea päämäärää; yhden planeetan rajoissa, merkityksellisiä tekoja ja kestävää kohtuutaloutta. Ohjelman tavoitteet pohjautuvat kestävä kehityksen sertifioinnin itsearviointien tuloksiin sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin, erityisesti seuraaviin:

Laadimme talousarvioon vuosittain konkreettiset toimenpiteet. Seuraamme ohjelman toteutumista ja tuloksia sekä raportoimme ohjelman toteutumisesta osana tilinpäätöstä.

Teimme videon opiskelijoiden ja henkilöstön perehdyttämiseksi Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelmaan. Video löytyy täältä >> sakky.fi/vastuullisuus

Reilu SAKKY -asiantuntijaryhmä

Strategian tuki koordinoi Reilu Sakky -vastuullisuusohjelmaa ja -asiantuntijaryhmää kuntayhtymässä.

Reilu Sakky -asiantuntijaryhmä perustettiin vuonna 2023 ja ryhmän jäsenet vuoden 2025 aikana olivat: Seija Kärki, Juhani Lantto, Miina Morko, Anita Mönkkönen, Nina Pulkkinen, Anu Salo, Päivi Virtaharju ja Sari Väänänen. Asiantuntijaryhmä kokoontui neljä kertaa vuoden aikana. Ryhmä tarkasteli vastuullisuusohjelman etenemistä, suunnitteli tulevia toimenpiteitä talousarvioon sekä raportoi tehdyistä toimenpiteistä tilinpäätökseen.

Vastuullisuusohjelman konkreettiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit koottiin talousarvioon. Sakkyssa oli käynnissä useita vastuullisuutta tukevia kehittämishankkeita, joiden resursseja hyödynnettiin vastuullisuusohjelman edistämiseen, esimerkiksi Wörtti – Polkuja yhdenvertaiseen osallisuuteen, Talent Hub Eastern Finland ja Kohti vihreämpää logistiikkaa.

Kestävän kehityksen sertifikaatti

Olemme kehittäneet vastuullisuustoimintamme Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifioinnin avulla jo vuodesta 2006 lähtien. Oppilaitoksen toimintaa arvioidaan kymmenellä indikaattorilla, jotka koskevat kestävän kehityksen kannalta keskeisiä oppilaitoksen toiminnan näkökulmia ja niiden lähtökohtana on ihmiskunnan hyvä elämä yhden maapallon rajoissa. Indikaattorit on jaoteltu kolmeen osa-alueeseen: opetus, toimintakulttuuri ja johtaminen. Opetus-, kasvatus ja koulutusalojen OKKA-säätiö ylläpitää sertifiointeja sekä ammatillisille oppilaitoksille että lukioille.

Varkauden lukion sertifikaatti päivitettiin kestävän tulevaisuuden indikaattoreiden mukaiseksi, joka edellytti itsearviointia sekä ulkoista auditointia. Auditointi oli helmikuussa ja OKKA-säätiön hallitus myönsi sertifikaatin 20.3.2025. Auditoinja Kimmo Toiviainen Tampereelta oli vaikuttanut pitkäjänteisestä ja vahvasta kehittämistyöstämme. Hän antoi hyvää palautetta erityisesti lukion yhteisöllisyydestä ja ilmapiiristä.

Myös **Savon ammattiopistossa** ryhdyttiin valmistautumaan vuoden 2026 aikana toteutettavaan kestävän kehityksen sertifikaatin uusintaan ja ulkoiseen auditointiin.

Kestävän kehityksen
sertifioitu oppilaitos

Koulussamme ymmärretään miten pienillä teoilla on suuri vaikutus.

-Lukion opiskelijakunnan
keke-vastaava Patrick Salo

Jokaisessa kurssissa on kestävään kehitykseen liittyviä aiheita, esim. kielissä opiskellaan sanastoa ja yhteiskuntaopissa käydään politiikan kannalta läpi kestävää kehitystä. Koulussamme on julisteita Agenda 2030 tavoitteista ja kierrätyspisteitä on runsaasti ja ne on selkeästi merkitty.

-Lukion opiskelijat Johanna Puumalainen
ja Ilona Paukkonen

Pienillä arjen asioillakin on väliä. Kun tehdään esim. materiaali-hankintoja, niin on tärkeää miettiä, että tuotetta voi käyttää pitkään. Sertifikaatti muistuttaa kestävyysajattelun tärkeydestä.

-Sami Korhonen, lukion opettaja

Kestävyystyön historiaa

Sakkyssa on tehty suunnitelmallista kestävyystyötä jo kahdenkymmenen vuoden ajan. Oheiseen kuvaan on koottu kestävyystyön keskeisiä tekoja ja saavutuksia vuodesta 2005 lähtien.

2021-2025

Kaikilla koulutusaloilla vastuullisuuden osaamislupaukset // Ympäristömerkkisitoumus ensimmäisenä julkisena toimijana Suomessa // Hiilijalanjäljen laskenta vuodesta 2019 lähtien // OKM:n laatupalkintokilpailusta kunniainnointi kestävä kehityksen teemalla 2022 // Kestävä kehityksen sertifikaatti 2023 (uudet kestävä tulevaisuuden indikaattorit) // Neljä Joutsenmerkittyä kampusta // Ympäristövastuun ohjelma vuosille 2021-2023 // Reilu Sakky -vastuullisuusohjelma vuosille 2024-2027

2018-2020

Varkauden lukiolle kestävä kehityksen sertifikaatti 2018 // Päivitettiin kuntayhtymän strategia ja visio - Kestävä tulevaisuuden tekijä // Sakky ravintolapalveluille Ekokompassi-sertifikaatti // Mukana Kuntaliiton Kestävät ja innovatiiviset hankinnat -valmennuksessa // YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden arviointi ja suhteuttaminen omaan toimintaan // Viksu Kuopio-tunnus Sakkyille // Mukana Pohjois-Savon ilmastotiekartan laadinnassa // Sisäinen vastuullisten hankintojen valmennus // Poolien ympäristöasiantuntijoiden nimeäminen // Vastuullisuuden osaamislupaukset 17 koulutusosalalle

2011-2017

Ensimmäinen aikuiskoulutuksen kestävä kehityksen sertifikaatti mara-alalle // Käynnistettiin kestävä kehityksen Oma polku -opinnot // Mukana Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän valtakunnallistamisessa ja kehittämisessä // Strategia 2013: Vetovoimainen, kustannustehokas, kestävä kehitystä edistävä koulutuksenjärjestäjä // TTS: Tavoitteena vahvistaa asemaa alueellisena ja valtakunnallisena kestävä kehityksen edelläkävijänä // Sakkea kohti II-hanke käynnistyi kestävä kehityksen strategian päivittämiseksi // Tehtiin kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumus ensimmäisenä koulutuksen järjestäjänä Suomessa // 2015 yhteensä 11 toimipistettä saanut kestävä kehityksen sertifikaatin // Kestävä kehityksen ohjelma vuosille 2015-2018 hyväksyttiin yhtymähallituksessa

2008-2010

Hankintaohjeessa ja viestintästrategiassa mukana kestävä kehityksen linjaukset // Tutkimnonperusteista tunnistettiin kestävä kehityksen sisältöjä ja kehitettiin opetusta // Henkilöstön vuosittainen kestävä kehityksen kysely aloitettiin 2009 // Opiskelijoiden tulo-, olo- ja päätökyselyyn mukaan kestävä kehityksen väittämiä 2009 // Sakky kehitysohjelmassa 2009-2013 kestävä kehityksen ohjelma // Ympäristöraportti ja tilinpäätös julkaistiin ensimmäistä kertaa 2009 // Yhtymähallituksen tavoite: kahdeksalle toimipisteelle kestävä kehityksen sertifikaatti 2015 mennessä

2005-2007

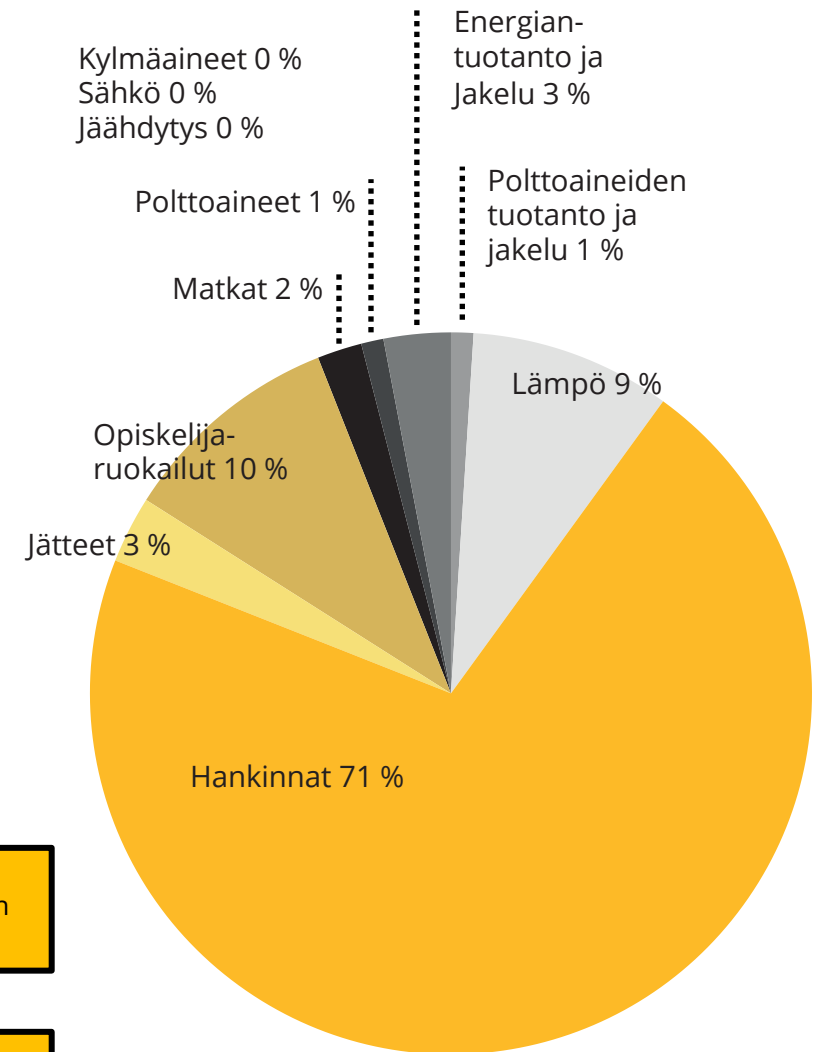
Ensimmäinen kestävä kehityksen hanke Sakkea kohti // Nimettiin kestävä kehityksen koordinaattori // Kehittämisen työkaluksi OKKA-säätiön ympäristökriteerit // Mara-alalle ympäristösertifikaatti 2007 // Perustettiin ympäristötyöryhmä // Koottiin toimipisteisiin kestävä kehityksen tiimit // Sakky yhteinen ympäristöohjelma // Toiminta- ja taloussuunnitelmaan kestävä kehitys painopisteeksi // Opiskelijan palkitseminen vuosittain ympäristöstipendillä vuodesta 2007

Hiilijalanjälki

Reilu Sakky –vastuullisuusohjelmassa tavoitteenamme on vähentää oman toiminnan kasvihuonekaasupäästöjä 50 % vuoden 2019 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Taulukossa on hiilijalanjälkemme vertailu vuosien 2019 ja 2024 väliltä. Hiilijalanjälki vuonna 2024 on 6 695 tCO₂e, eli 48% pienempi, kuin vuonna 2019.

Kuvassa näkyy hiilijalanjälki päästökategorioittain. Hankinnat (71%) ovat edelleen suurin päästölähde. Vaikka hankimme vastuullisia tuotteita tai palveluita, niin joudumme käyttämään laskennassa kuitenkin yleisiä päästökertoimia ja laskenta pohjautuu euroihin. Huomattavat muutokset ovat tapahtuneet Scope 2 päästöissä, johtuen energiankulutuksen pienentymisestä, toimitilojen vähenemisestä sekä uusiutuvan energian käytöstä. Lisäksi energiantoimittajien päästökertoimet ovat pienentyneet heidän siirryttyä enemmän uusiutuvaan energiantuotantoon.

Vuosi	2019	2024
Päästökategoriat	Päästöt tCO ₂ e	Päästöt tCO ₂ e
Scope 1		
Suorat päästöt, fossiiliset polttoaineet	372	71
Suorat päästöt, kylmäaineet	0	0
Scope 2		
Ostetun ja/tai itse tuotetun lämpöenergian päästöt	2 051	629
Ostetun ja/tai itse tuotetun sähköenergian päästöt	1 746	0
Ostetun ja/tai itse tuotetun jäähdytysenergian päästöt	0	0
Scope 3		
Hankinnat	7 234	4 755
Jätteet	414	169
Opiskelijaruokailut	308	692
Työnantajan matkat (ml. opiskelijavaihdon matkat)	217	161
Polttoaineiden tuotanto ja jakelu	101	56
Energian tuotanto ja jakelu	364	161
Päästöt yhteensä tCO₂e	12 808	6 695

Hiilijalanjälki
toimintatuottoja kohden
0,08 kg CO₂e/€

Hiilijalanjälki
opiskelijavirtaamaa kohden
430 kg CO₂e/opiskelija

Vastuulliset hankinnat

Edistämme hankintojen vastuullisuusvaatimuksilla erityisesti vähähiilistä kiertotaloutta sekä luonnon monimuotoisuutta. Hankinnat aiheuttavat suurimman osan hiilijalanjäljestämme (71%). Käytämme tuote- ja palveluhankinnoissa laatimiamme vastuullisuuden vaatimuksia.

Teimme Ympäristömerkkisitoumuksen vuonna 2023. Raportoimme vuosittain ympäristömerkkihankinnat Ympäristömerkintä Suomi Oy:lle.

Vuoden aikana toteutimme mm. seuraavia hankintoja, joille asetettiin ympäristövastuullisuuden vaatimuksia:

- Kauneushoitoalan tuoteryhmiin vaadittiin ekologisia ja hajusteettomia tuotteita
- Ajoneuvojen huolto- ja korjauspalvelut - kuorma-autot (N3) kilpailutus, soveltuvuusvaatimuksena ISO 14001, ISO 9001 tai vastaava sertifikaatin noudattaminen
- Tilausajojen kilpailutus, vaadittiin Euro 6 -luokitus tai puhtaampi käytettävällä kalustolla
- LVI-tekniset- ja rakennustekniset työt, vaadittiin ympäristöohjelma tai -sertifikaatti.
- Työhaalarien hankinta opiskelijoille, vaadittiin ympäristöohjelma tai kestävän kehityksen suunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti
- Työterveyspalvelujen hankinta, vaadittiin ympäristöohjelma tai -sertifikaatti.

Kestävät kampukset

Kuopion Savilahden kampuksemme sai 18.3. Joutsenmerkin ja se on maailman suurin Joutsenmerkitty oppilaitos ja rakennus. Joutsenmerkin kriteerit huomioivat rakennuksen koko elinkaaren ja jokainen käytetty tuote ja materiaali hyväksytettiin Joutsenmerkin asiantuntijoilla. Rakennusten ylläpitoon ja huoltoon on olemassa myös kriteerit, joita noudatamme.

Joutsenmerkin saaneet rakennuksemme ovat:

- Iisalmessa (2020)
- Varkaudessa (2020)
- Toivalassa (2023)
- Kuopiossa (2025)

Joutsenmerkityssä rakennuksessa on:

- luonnonvaloa
- puhdasta sisäilmaa
- viihtyisiä tiloja
- jäljitettävät materiaalit
- tehokas energiankäyttö
- kestävä elinkaari

Energiansäästöohjelma

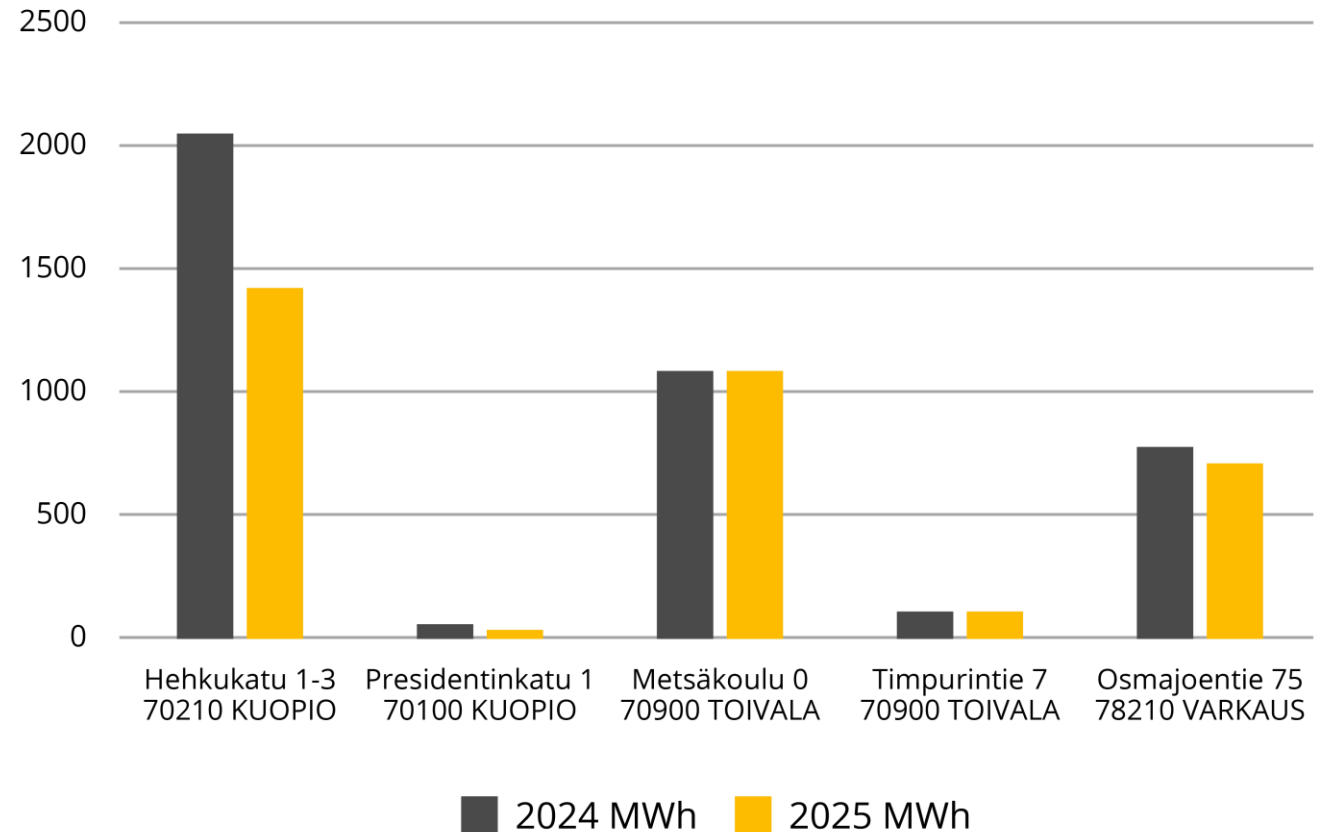
Toteutimme tilapalveluiden laatiman energiansäästöohjelman mukaisesti toimenpiteitä, joiden avulla säästimme energiaa.

Vuoden aikana teimme mm. seuraavia toimenpiteitä:

- Tarkastelimme ilmanvaihdon käyntiaikoja ja ohjausta.
- Tarkastelimme oppimistilojen ja yleisten tilojen valaistuksen tasoa
- Uusimme vanhoja loisteputkivalaisimia LED-valaisimiin.

Energiansäästöohjelmassa on sähkön- ja vedensäästön ohjeita henkilöstölle ja se löytyy Intrasta.

Sähkönkulutus 2024-2025

Savilahden kampuksen sähkönkulutus oli 30 % pienempi kuin vuonna 2024. Muilla kampuksilla sähkönkulutus oli lähes vuoden 2024 tasoa.

Henkilöstön vastuullisuuskoulutukset

Päivitimme elokuussa Kestävän tulevaisuuden tekijät -Moodlen verkkokoulutuksen sisältöjä. Kurssi tarjoaa perustiedot laadunhallinnasta, uudesta EFQM- laadunhallintajärjestelmästä sekä Reilu Sakky vastuullisuusohjelmasta. Kurssi havainnollistaa konkreettisesti jokaisen roolia kestävän tulevaisuuden tekijät -visiomme toteuttamisessa. Tavoitteena on, että jokainen sakkylainen suorittaa päivitetyn kurssin vuoden 2026 loppuun mennessä. Koulutuksen suoritti 137 sakkylaisista syksyn aikana.

Opetus- ja ohjaushenkilöstömme (92%) suoritti myös Johdanto kestävään kehitykseen – verkkokoulutuksen Suomen ympäristöopisto Syklin Ammattilaisen kädenjälki -verkkoportaalissa. Portaalissa oli lisäksi tarjolla alakohtaisia syventäviä vastuullisuuskoulutuksia.

Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen osaamistarpeet lisääntyvät työpaikoilla, joten on tärkeää edelleen vahvistaa henkilöstön kestävyysosaamista ja -kulttuuria.

Henkilöstön kestävän kehityksen kysely

Toteutamme vuosittain kyselyn henkilöstölle, jolla selvitämme kestävän kehityksen toteutumista organisaatiomme johtamisessa, arkikäytänteissä sekä opetuksessa. Vastaukset väittämiin annettiin Likertin asteikolla (1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä).

Keväällä toteutettuun kyselyyn vastasi 318 sakkylaista. Kampuskohtaisia vastaajia oli Hehkukadulta 172, Toivalasta ja Rissalasta 66, Varkaudesta 59, Kolmisopesta 12 ja Iisalmesta 9.

Lähes kaikki keskiarvot parantuivat edellisiin vuosiin verrattuna. Tulosten perusteella voidaan todeta, että kestävä kehitys toteutuu opetuksessamme, materiaalivalinnoissa ja työssäoppimisen arvioinneissa aikaisempia vuosia paremmin. Lisäksi henkilöstömme pyrkii vähentämään jätteiden määrää, lajittelee jätteet hyvin, on vähentänyt paperinkulutusta ja kopiointia sekä tuntee pelastussuunnitelman.

Väittämä	Keskiarvo 2025 (N=318)	Keskiarvo 2024 (N=314)	Keskiarvo 2023 (N=381)
Kestävä kehitys näkyy kuntayhtymän kehittämisessä	3,71	3,71	3,79
Kestävä kehitys näkyy esihenkilötyöskentelyssä	3,55	3,45	3,57
Pyrin vähentämään jätteen määrää	4,56	4,46	4,44
Luokissa ja toimistotiloissa toimitaan energiatehokkaasti	3,85	3,75	3,66
Lajittelen jätteeni	4,69	4,62	4,58
Työsaleissa/opetuskeittiöissä toimitaan energiatehokkaasti	3,68	3,64	3,61
Olen vähentänyt paperinkulutusta ja kopiointia	4,36	4,30	4,34
Otan vedensäästön huomioon työssäni	4,20	4,23	4,13
Kuntayhtymässä toimitaan materiaalitehokkaasti	3,75	3,64	3,65
Käytän kimpakkyytejä mahdollisuuksien mukaan	3,65	3,58	3,50
Hankinnat toteutetaan ympäristövastuullisesti	3,67	3,53	3,64
Kestävä kehitys toteutuu opetuksen sisällöissä	4,07	4,00	3,84
Kestävä kehitys toteutuu työmenetelmissä	3,96	3,90	3,86
Kestävä kehitys toteutuu materiaalivalinnoissa	3,95	3,83	3,79
Kestävä kehitys toteutuu oppimisympäristöissä	3,99	3,86	3,80
Kestävä kehitys toteutuu työssäoppimisen arvioinnissa	3,83	3,76	3,70
Kestävä kehitys toteutuu näyttötilanteissa	3,88	3,72	3,73
Yhteisömme on suvaitsevainen	3,98	3,97	3,95
Yhteisömme on tasa-arvoinen	3,77	3,69	3,72
Opiskelijat toimivat kestävän kehityksen mukaisesti	3,48	3,31	3,32
Tunnen pelastussuunnitelman	4,42	4,33	4,24

Osaamispisteitä kestävästä kehityksestä

Tarjoamme opiskelijoille mahdollisuuden opiskella opintoja, joiden sisällöissä on kestävä kehityksen painotus.

Opiskelijat suorittivat osaamispisteitä vuonna 2025 seuraavasti:

• Kestävän kehityksen edistäminen (1osp, pakollinen)	2 160 osp
• YTO pakolliset ja valinnaiset tutkinnonosat *)	300 osp
• Kestävä kehitys työpaikalla	
• Kestävän kehityksen suunnittelu	
• Kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät	
• Kiertotalous yritystoiminnassa	
• Ympäristölainsäädäntö	
• Taide ja ympäristö	
• Amatilliset- ja paikallisesti tarjottavat tutkinnonosat, joissa on ekologisen kestävyysindikaattori	9 035 osp
• Ilmastovastuullinen toiminta- tutkinnonosa (15 osp) *)	555 osp

*) Opetushallituksen seuraama kestävyysindikaattori

Amis- ja lukiopalaute

Ammatilliset opintonsa päättävät opiskelijamme arvioivat Amispalautteessa kestävän kehityksen toteutumista opetuksessa ja käytännön työssä väittämän ”Sain valmiuksia toimia ammattialallani kestävän kehityksen mukaisesti” perusteella. Lukion tulo-, olo- ja lähtökyselyssä opiskelijat arvioivat ”Sain valmiuksia toimia kestävän kehityksen mukaisesti”.

Sakkyn Amispalautteen tulokset ovat olleet vuosittain valtakunnallista keskiarvoa hieman parempia, kts. taulukko. Oma keskiarvomme oli 4,28 eli sama tulos, kuin edellisenä vuonna. Lukiokoulutuksen vastaava tulos oli 4,23. Tavoitteenamme on saavuttaa 4,3 keskiarvo vuoteen 2027 mennessä.

Vastaukset väittämiin annetaan Likertin asteikolla (1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä). Vastaajana Amis-kyselyyn oli 1 807 opiskelijaamme.

*) Opetushallituksen seuraama kestävyysindikaattori

OPISKELIJOIDEN AMISPALAUTE 2025 Väittämä: Sain valmiuksia toimia ammattialallani kestävän kehityksen mukaisesti *).

Vuosi	Sakkyn keskiarvo (N=vastaajamäärä)	Valtakunnallinen keskiarvo (N=vastaajamäärä)
2025	4,28 (N= 1 807)	4,25 (N= 40 494)
2024	4,28 (N=1 051)	4,18 (N= 27 190)
2023	4,24 (N= 1 382)	4,18 (N= 50 909)

Opiskelijoiden kestävän kehityksen kysely

Selvitämme opiskelijoiden näkemyksiä kestävän kehityksen toteutumisesta Sakkysa palautekyselyllä, joka sisältyy Kestävän kehityksen edistäminen –kurssiin. Vastaajia oli 564. Vastaukset väittämiin annettiin Likertin asteikolla (1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä). Taulukossa ovat opiskelijoiden vastausten keskiarvot ja pilvissä on opiskelijoiden antamia kehittämissuhteita.

Biojäteastioiden
lisääminen
ruokailutiloihin

Second hand
-kauppa koululle

Uudelleenkäyttö ja
korjaaminen esim.
"Toinen elämä" –piste
ylijäämämateriaaleille

Työpajat,
kampanjat esim.
"Nollahukkaviikko"

Säännölliset
muistutukset
valojen ja laitteiden
sammuttamisesta

Kurssien kehittäminen
käytännön-
läheisemmiksi

Selkeät ohjeet
ja jatkuva tiedotus
kestävän kehityksen
toimista

Lisää selkeitä
ja visuaalisia
lajitteluohjeita

Miten Sakkysa mielestäsi onnistuu/toteutuu	Keskiarvo
Jätteiden lajittelu	3,98
Lajitteluohjeet näkyvillä	4,00
Materiaalien tehokas käyttö	3,83
Kiertotalous	3,77
Energiaa säästävät toimet	3,79
Kestävä kehitys ammattiopetuksessa	3,91
Viestintä vastuullisuudesta (infotv, some, ohjeistukset jne.)	3,94
Yhdenvertaisuus ja suvaitsevaisuus	4,04
Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo	4,02
Opiskelijoiden osallistuminen oppilaitoksen toimintaan	3,71
Opiskelijoiden osallistuminen oppilaitoksen kehittämiseen	3,65
Sakkyn toiminnan arvot arjessamme: arvostus, rohkeus ja vastuullisuus	3,89

Työelämäyhteistyö

Meille on tärkeää, että työpaikoilla tunnetaan tutkintokohtaiset kestävän kehityksen ja vastuullisuuden vaatimukset. Lisäämme ja vahvistamme kestävyiden kädenjälkeä kouluttamalla työelämään ammattilaisia, jotka hallitsevat myös vastuullisuuden toimintatavat.

Teemme myös teeman mukaista laajaa yhteistyötä alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa. Vaikutamme erityisesti alueellisen elinvoiman ja vastuullisuuden vahvistumiseen sekä uudistumiseen.

Seuraamme työelämän palautteita työpaikka- ja työpaikkaohjaajakyselyn tulosten perusteella (vastaukset Likertin asteikolla 1-5):

- Oppilaitos tarjosi työpaikkaohjaajalle tai mentorille riittävästi perehdytystä tutkinnon perusteiden kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kysymyksiin *) >> **3,87**
- Oppilaitos edistää kestävä kehitystä ja vastuullisuutta *) >> **4,14**

*) Opetushallituksen seuraama kestävyysindikaattori

Mukana alueellisessa ja valtakunnallisessa verkostotyössä mm.:

- Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden yhteistyöfoorumi
- Pohjois-Savon ilmasto-, kiertotalous- ja biotalousryhmä
- Viksu Kuopio -ohjaus- ja seurantar ryhmä
- Servican vastuullisuuden neuvonantajaryhmä
- Kestävän ammatillisen koulutuksen neuvottelukunta

Vastuullisuuden kehittämishankkeet

Toteutimme vastuullisuuden kehittämishankkeita sekä sisäisellä että ulkoisella rahoituksella. Jaamme nämä hankkeet raportointijärjestelmässämme kolmeen teemaan: 1) vihreä siirtymä, 2) hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, 3) maahan muuttaneiden palvelut. Vuoden aikana Sakkyssa oli käynnissä 23 kpl vastuullisuuden kehittämishankkeita. Alla muutamia esimerkkejä hankkeista, joilla edistimme kestävyyttä omassa toiminnassa, alueellisesti ja valtakunnallisesti:

- Reilu SAKKY (Sakkyn sisäinen rahoitus)
- Kohti vihreämpää logistiikkaa (Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus JOTPA)
- Kiertotalous- ja automaatio-osaamista konepajoille (Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus JOTPA)
- Wörtti -polkuja yhdenvertaiseen osallisuuteen (Etelä-Savon ELY-keskus)
- Talent Hub Eastern Finland (Etelä-Savon ELY-keskus)
- Maahan muuttanut kotoa ammattilaiseksi (Hämeen ELY-keskus)
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen (Opetus- ja kulttuuriministeriö)

Lisätietoja >> sakky.fi/tietoa-meista/hankkeet-ja-kehittaminen

Vastuullisuuteen kannustaminen

Palkitsemme opiskelijoita vastuullisuusstipendillä

Vuoden 2025 vastuullisuusstipendin sai liiketalouden opiskelijamme Suvi Leiviskä Iisalmen kampukselta. Hän suunnitteli ja toteutti Pop-up joulumyymälän huomioimalla YK:n kestävän kehityksen tavoitteet.

Sakky paras Taitajissa

Skills Finland palkitsi Taitaja2025-kilpailussa menestyneitä koulutuksen järjestäjiä. Saimme eniten mitaleja toukokuussa Turussa järjestetyssä Taitaja2025 -kilpailussa: 3 kultaa, 4 hopeaa, 9 pronssia ja 1 diplomi. Menestys osoittaa koulutuksemme laatua ja ajantasaisuutta sekä vaatii osallistuvilta opiskelijoita pitkäjänteistä harjoittelua.

SakuStars2025 kisan voitto

Opiskelijoiden bändi Bloodline voitti kultaa Joensuussa Riverian järjestämässä SakuStars2025 -kisassa Soitinyhtyeet ja bändit -sarjassa.

Kaikilla koulutusaloillamme on vastuullisuuden osaamislupaukset, jotka ovat osa opetuksemme sisältöä. Ne ovat esillä mm. verkkosivuillamme

>> sakky.fi/vastuullisuus

Vastuullisuus henkilöstöpalveluissa

Tukipalvelut edistävät vastuullisuutta arjessamme. Esittelemme vastuullisuusraportissa vuosittain tukipalveluiden vastuullista toimintaa. Tässä raportissa vuorossa on henkilöstöpalvelut. Henkilöstöpalvelut tuottavat sakkylaisille palvelusuhde-, rekrytointi-, työhyvinvointi- ja osaamisen kehittämisen palveluita. Vuoden aikana henkilöstöpalvelut edistivät vastuullisuutta mm. seuraavasti:

- Päivitimme kuntayhtymän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2025-2027
- Sähköistimme erilaisia palvelussuhteisiin liittyviä prosesseja, esim. perehdytys, etätyö- ja salassapitosopimukset ja sähköinen allekirjoitus.
- Vähensimme paperin käyttöä mm. rekrytointiprosessia kehittämällä.
- Valmistelimme henkilöstön osaamisen kehittämismallin, jossa on huomioitu myös kestävä kehitys ja vastuullisuus.
- Kilpailutimme työterveyspalvelut, joissa vaadittiin palvelun tuottajalta ympäristöohjelma tai -sertifikaatti.
- Kehitimme asiakaspalvelua selkeyttämällä sijaistamiskäytäntöjä ja laajentamalla henkilöiden tehtäviä useamman asian hallintaan.
- Aloitimme kehittämään RapSaan osaamistasojen keskiarvomittareita ml. kestävän kehityksen ja vastuullisuuden osaaminen.

Materiaalitehokkuutta

Kartoitimme vuonna 2024 eri aloilta syntyviä sivuvirtoja ja suunnittelimme niiden hyöty- ja yhteiskäyttömahdollisuuksia.

Vuoden aikana lisättiin sivuvirtojen hyödyntämistä, esim.:

- Lähialueen peruskoulut käyttävät Toivalan kampuksen pintakäsittely- ja rakennusalojen hukkaa opetusmateriaaleiksi
- Prosessialan oluenvalmistuksen hukasta leivotaan elintarvikealalla mäskituotteita, joita voidaan hyödyntää myös liikelahjoina.

Kartoituksen avulla saimme myös selville, että ammattialoilla on paljon koneita ja laitteita yhteiskäytössä (telineet, nostimet, kamerat, yleiskoneet jne.).

Näkkäri

Kultaisen ohran matka pelloilta pöydällesi

Auringon säteet tahtuvat kultaisesta ohrapellosta.

Ohrasta valmistuu prosessialan tulevaisuuden tähtien käsissä olut.

Oluesta syntyy sivutuotteena ravinteikas mäski.

Mäskin leipomoalan osaavat kädet muuntavat taikinaksi ja taikinan herkuksi.

Herkku olkoon maistuva muistutus siitä, että mikään hyvä ei mene hukkaan.

Nauti ripaus vastuullisuutta, joka on kestävän tulevaisuuden tekijöiden sydämissä.

TUOTESELOSTE

Ohrämäski
Vehnäjauho
Siemenseos
Ruisjauho
Suola
Hunaja
Leivinjauho
Voi

Taitopassi työllistymisen tueksi

Kehitimme taitopassin, jonka avulla "äidinkieli muu kuin suomi" -opiskelijat kertovat itsestään ja osaamisestaan. Tämä helpottaa työnhakutilanteessa, sillä työnantajan on helpompi ymmärtää, mitä taitoja ja työkokemusta hakijalla on. Passiin sisältyy työnhakijan oman arvion lisäksi ammattiopettajilta ja työelämästä saatu palaute. Passeja tehdään yhdessä työelämän kanssa. Passeja laadittiin eri aloille: toimitilahuoltajat, hoiva-avustajat, lähihoitajat, kokit, elintarvikevalmistajat, leipurit, levyseppähitsaajat, koneistajat ja koneasentajat.

Taitopassi tukee:

- yhdenvertaisuutta ja osallisuutta; tekee osaamisen näkyväksi selkeällä tavalla, tukien eri taustoista tulevien henkilöiden työllistymistä
- vastuullista työllistymistä; osaamisen läpinäkyvä tunnistaminen auttaa työnantajia tekemään oikeudenmukaisia rekrytointipäätöksiä
- yhteiskunnallista vaikuttavuutta; tukee työvoiman saatavuutta ja vahvistaa kestäväää työelämää.

KIELITAITO

Hyvin

Jonkin verran

Vähän

Äidinkieli

Äidinkieleni on _____

Suomen kieli

Ymmärrän asiakkaan, hänen läheistensä ja työkaverin puhetta. ○ ○ ○

Osaan ohjata asiakasta ja neuvoa häntä eri asioissa. ○ ○ ○

Osaan raportoida suullisesti: kertoa havainnoista ja tapahtumista esimerkiksi vuoron vaihdossa. ○ ○ ○

Osaan keskustella puhelimesta. ○ ○ ○

Ymmärrän erilaisia asiakkaaseen liittyviä tekstejä, kuten kirjauksia, hoito-ohjeita ja asiakassuunnitelmia. ○ ○ ○

Ymmärrän erilaisia työhön liittyviä muita tekstejä, kuten työ- ja turvallisuusohjeita. ○ ○ ○

Osaan kirjata asiakas- tai potilastietojärjestelmään. ○ ○ ○

Todistus suomen kielen taidosta

Minulla on todistus suomen kielen taidosta. Kyllä Ei

Todistuksen mukaan suomen kielen taitoni on (A1-C2): _____

Päivämäärä, jolloin sain todistuksen kielitaidosta: _____

Muu kielitaito

Tapahtumia

Järjestimme monia vastuullisuuteen liittyviä tapahtumia, joista tässä muutamia esimerkkejä:

- Innovaatioleiri helmikuussa yhdessä Savonia AMK:n kanssa
- Rasismin vastainen viikko maaliskuussa
- Amisgaala huhtikuussa
- Ympäristönsiivouspäivät keväällä Varkaudessa, Toivalassa ja Kuopion Savilahdessa
- Hyvinvointivirtaa -tapahtumat Iisalmen, Toivalan, Varkauden ja Kuopion Savilahden kampuksillamme viikolla 40
- Valtakunnallinen Energiansäästöviikko viikolla 41
- SWAPPI- tapahtuma marraskuussa Savilahdessa Tuvan opiskelijoiden järjestämänä. Toisen hukka on toisen aarre!
- Finnsight-kisastudio Sitran tapahtuma syyskuussa Savilahdessa
- Energiapuupäivä Toivalassa syyskuussa yhdessä Suomen metsäkeskuksen kanssa

Liiketalouden opiskelija Saku Moisander kertoi Iisalmen kampuksen Hyvinvointivirtaa -tapahtumassa:
"Tarvittaisiin neljä maapalloa, jos kaikki kuluttaisivat, kuten me suomalaiset".

OPH:n kestävyysindikaattorit

Opetushallitus julkaisi lokakuussa kestävyysindikaattorit, joiden avulla se seuraa vuosittain ammatilliseen koulutukseen laaditun kestävyystiekartan toteutumista ja kestävyystyön tuloksia. Olimme mukana pilotoimassa indikaattoreita ja laadimme samalla vastuullisuusmittareita RapSa -raportointijärjestelmäämme. Sivulla on koontia kestävyysindikaattoreiden tuloksista Sakkyssa.

4,18

Koulutuksen vaikuttavuus
(koonti Amis-palaute)

4,17

Opiskelijan hyvinvointi
(koonti Amis-palaute)

4,28

Sain valmiuksia toimia
ammattialallani kestävä
kehityksen mukaisesti
(Amis-päättöpalaute)

4,14

Oppilaitos edistää kestävä
kehitystä ja vastuullisuutta
(työpaikkakysely)

92 %

Johdanto kestävä
kehitykseen
opetushenkilöstön
koulutussuoritukset

OPH:n kestävyysindikaattoreiden teemat:

- 1) johtaminen ja toimintakulttuuri,
- 2) pedagogiset ratkaisut ja osaamisen kehittyminen,
- 3) opetus- ja ohjaushenkilöstön osaaminen,
- 4) työelämäyhteistyö ja kumppanuudet
- 5) hiilineutralisuus.

91 osp

Kestävä kehityksen
edistäminen, valinnaisen
osa-alueen suoritukset

3,87

Oppilaitos tarjosi
työpaikkaohjaajalle
riittävästi perehdytystä
tutkinnon perusteiden
kestävän kehityksen ja
vastuullisuuden kysymyksiin
(työpaikkaohjaajakysely)

9 428 000 €

Hanketoiminnan euromäärä

555 osp

Ilmastovastuullinen
toiminta -tutkinnon-
osan suoritukset

6 695 tCO₂e

Hiilijalanjälki 2024

Reilu SAKKY -seuraavat askeleet

Toteutamme Reilu SAKKY –vastuullisuusohjelmaamme (2024-2027), joka sisältää kaikki vastuullisuuden osa-alueet. Ohjelma tukee strategiaamme ja se koostuu kolmesta päämäärästä, joille asetamme vuosittain keskeiset ja konkreettiset tavoitteet sekä toimenpiteet talousarvioon. Tulokortissa mittaamme opiskelijoiden valmiuksia toimia kestävän kehityksen mukaisesti ja tavoitteemme on saavuttaa 4,3 keskiarvo vuoteen 2027 mennessä.

Reilu SAKKY –vastuullisuusohjelman päämäärät vuoteen 2027:

Yhden planeetan rajoissa

Vähennämme haitallisia ilmasto- ja luontovaikutuksia, luonnonvarojen kulutusta sekä kemikalisoitumista

Merkityksellisiä tekoja

Edistämme hyvinvointia, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, demokratiaa, tasa-arvoa ja kulttuurien moninaisuutta

Kestävä kohtuutalous

Edistämme resurssitehokkuutta ja kiertotaloutta sekä tuemme alueemme taloutta ja kilpailukykyä

2. Ympäristötilinpäätös

Ympäristötilinpäätöksemme kertoo tilikauden 2025 aikana toteutuneesta rahankäytöstä toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on:

- tuottaa ympäristöhyötyjä
- ennaltaehkäistä, vähentää tai korjata ympäristöhaittoja
- parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa
- edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Tiedot kerättiin tilapalveluiden tilastoista, jäteyhtiöiden raporteista sekä talousarvion käyttötalous- ja investointiosasta.

Ympäristötuotot

Ympäristötuotot koostuivat metallijätteen mynnistä raaka-aineiksi sekä käytöstä poistettavan ja kierrätettävän kaluston mynnistä. Kuntayhtymän ympäristötuottojen kokonaissumma oli 3 551 €.

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma oli 93 518 €, mikä oli noin 0,15 % kaikista kuntayhtymän toimintakuluista.

Ympäristötilinpäätös sisältää Lassila & Tikanoja Oy:n, Jätekkko Oy, Fortum Waste Solutionsin, Keski-Savon- ja Ylä-Savon jätehuollon laskuttamat jätemaksut. Jätemaksuista aiheutui kustannuksia yhteensä 41 509 €. Taulukossa kustannukset on koottu jätelajeittain ja vertailtu kolmelta vuodelta.

Jätevesien ja hulevesien käsittelymaksut olivat 52 112 €.

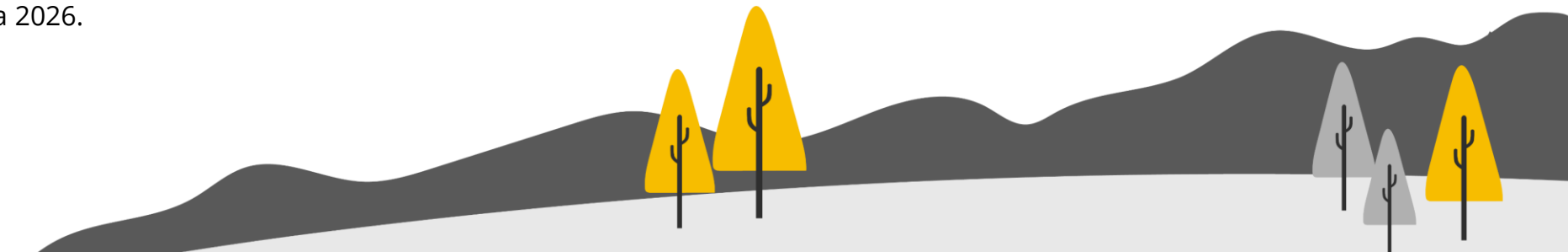
Jätelaji	2025	2024	2023
Energiajäte	10 564 €	10 795 €	11 394 €
Biojäte	7 827 €	8 658 €	9 086 €
Muovi	952 €	876 €	558 €
Lasi	202 €	214 €	209 €
Ongelma- ja SER-jätteet	10 398 €	14 133 €	9 930 €
Rakennus- ja poltettava jäte, puujäte	9 927 €	485 €	16 387 €
Tiili- ja betonijäte		7 470 €	
Pahvi ja kartonki	981 €	1 149 €	1 059 €
Maa- ja kiviainekset			3 938 €
Muut tuotteet ja muu yhdyskuntajäte	271€	2 897 €	5 613 €
Metalli	387 €	398 €	414 €
Yhteensä	41 509 €	47 075 €	58 588 €

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestointeja kirjattiin yhteensä 1 023 123 € , jotka olivat 44 % kaikista kuntayhtymän investoinneista. Suurin investointi oli Toivalan uuden asuntolan rakentaminen, joka valmistui syksyllä. Asuntolan rakentamisessa painotettiin ympäristövastuullisuutta ja kestävän kehityksen ratkaisuja. Kaikissa kiinteistöissä toimivaan rakennusautomaatiojärjestelmään päivitettiin E-valvomon grafiikkaa, joka helpottaa energiakulutustietojen raportointia ja seuranta.

Varkauden ja Toivalan kampuksella uusittiin vanhoja valaisimia led-valaisimiksi. Varkaudessa uusittiin myös lämmönvaihdin. Varkauden kampuksen D-rakennuksen peruskorjauksesta laadittiin hankesuunnitelma ja suunnittelua jatketaan vuonna 2026.

Ympäristötilinpäätös taulukkona

KÄYTTÖTALOUSOSA	2025	2024	2023
Ympäristötuotot			
Jätehuolto ja roskaantumisen ehkäisy	3 551 €	93 969 €	159 725 €
Tuotot yhteensä	3 551 €	93 969 €	159 725 €
Ympäristökulut			
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	52 112 €	44 694 €	46 094 €
Jätehuolto ja roskaantumisen ehkäisy	41 509 €	47 075 €	58 588 €
Kulut yhteensä	93 621 €	91 769 €	104 682 €
INVESTOINTIOSA	2025	2024	2023
Ympäristöinvestoinnit			
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	1 023 123 €	1 224 789 €	445 000 €
Investoinnit yhteensä	1 023 123 €	1 224 789 €	445 000 €

Ympäristövastuut

Ympäristövastuitamme ohjaavat lainsäädäntö sekä suositukset ja velvoitteet, joihin varaudumme:

- Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi, jonka mukaan on saavutettava määritetyt energiansäästö-, päästövähennys- ja kustannussäästöpotentiaalit vuoteen 2030 mennessä.
 - Automaatiojärjestelmien yhdistäminen eri kampuksilla energiankäytön vähentämiseksi
 - Tarkoitusvelvoitteiden täyttäminen
- Ympäristöministeriön vähähiilisen rakentamisen kriteerit otetaan käyttöön julkisissa rakennushankkeissa. Lainsäädännöllä ohjataan rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä.
 - Vaikutus Sakkyn rakennushankkeisiin.
- Suomi on EU:n jäsenenä sitoutunut hyödyntämään 70 % rakennus- ja purkujätteestä.
 - Vaikutus Sakkyn purkuhankkeisiin
- EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD), jolla parannetaan rakennusten energiatehokkuutta ja hillitään ilmastonmuutosta.
 - Vaikutus Sakkyn rakennushankkeisiin
- Uusi rakentamislaki
 - Rakennuksen vähähiilisyysvaatimukset, hiilijalanjäljen raja-arvot sekä tietomallivaatimus

Ympäristövastuulla tarkoitetaan ympäristöön liittyvää velvoitetta, jolla on todennäköisesti kustannuksia lisäävä vaikutus tulevaisuudessa.

Savon ammattiopisto // Varkauden lukio

PL 87, 70211 KUOPIO
etunimi.sukunimi@sakky.fi

Vastuullisuusraportin yhteyshenkilöt

Anu Salo
Projektipäällikkö
Tukipalveluiden hallinto, strategian tuki

Milla Lompola
Tilapalvelupäällikkö
Tukipalveluiden hallinto, tilapalvelut

KOULUTUSYKSIKÖT

IISALMI

Asevelikatu 4, 74100 Iisalmi

KUOPIO

Hehkukatu 1, 70210 Kuopio
Kolmisopentie 7, 70780 Kuopio

SIILINJÄRVI

Siltasalmentie 450, 70900 Toivala
Haapamäentie 1, 70900 Toivala

VARKAUS

Osmajoentie 75, 78210 Varkaus

VARKAUDEN LUKIO

Osmajoentie 75, 78210 Varkaus